

תמותת ילדים מתאונות במעורבות כלים דו-גלגליים חשמליים ולא-חשמליים בישראל: מגמות והמלצות למניעה

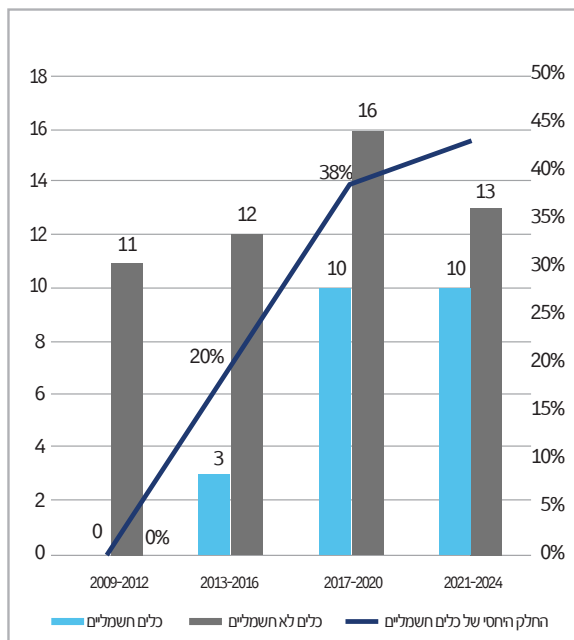
אביעד אגם, ¹PhD; פרנסיס מימוני, ^{2,3}MD; יגאל גודלר, ¹PhD; אלעד כליף¹; ספי מנדלוביץ, ^{4,5}MD, MS

רקע ומחקר

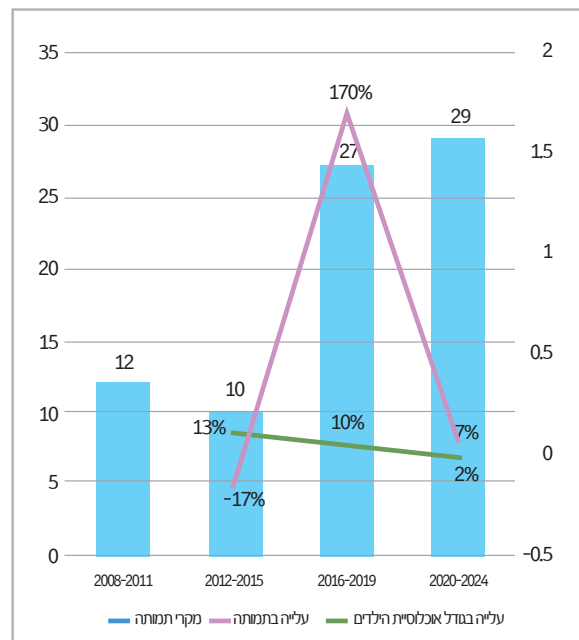
בעשור האחרון עלה משמעותית השימוש באופניים וקורקינטים חשמליים בקרב ילדים ובני נוער בישראל, והביא לעלייה חדה במקרי היפגעות ותמותה. המחקר בחן את היקף ותוצאות הקטל בתאונות במעורבות כלים דו-גלגליים חשמליים לעומת לא-חשמליים, במטרה לגבש המלצות לצמצום היפגעות ילדים ובני נוער. המחקר התבסס על מאגר תקשורת ארצי של מקרי תמותה בלתי מכוונת בקרב ילדים (0-17) שנבנה ומתוחזק על-ידי ארגון בטרם. נותחו כל מקרי המוות בתאונות אופניים וקורקינטים ממונעים ולא-ממונעים בשנים 2009-2024, לפי גיל, מגדר, מגזר, ואשכול חברתי-כלכלי.

תוצאות

בין השנים 2009-2024 תועדו בישראל 78 מקרי מוות של ילדים ובני נוער בתאונות אופניים וקורקינטים, חשמליים ולא-חשמליים. רוב הקורבנות היו בנים (94.9%), בגיל ממוצע 11.5. לאחר כניסת הכלים הממונעים (2016) חלה עלייה של 60.5% בשיעורי התמותה, כשהעלייה חדה במיוחד בין 2012-2015 ל-2016-2019 (170%). בתאונות במעורבות כלים חשמליים, רוב הנפגעים יהודים (73.9%); בתאונות לא-חשמליים ייצוגייתר לילדים ובני נוער מהחברה הערבית. בתאונות כלים חשמליים בלטו אשכולות כלכליים-חברתיים 4-6 (47.8%), ואילו בלא-חשמליים - אשכולות 1-3 (43.6%), מתוכם 83% ערבים).

תמונה 2: מגמות בתמותת ילדים ובני נוער בתאונות במעורבות דו-גלגליים, לפי סוג הכלי והנתח היחסי של כלים חשמליים.

תמונה 1: מגמות בתמותת ילדים מתאונות במעורבות דו-גלגליים לפי תקופות, אחוז הגידול בתאונות, ואחוז הגידול באוכלוסייה.

המלצות

הגברת אכיפה

הקפדה על הגבלת גיל הרכיבה (+16), חובת רישום ורישוי לכלים, ואכיפה של חובת חבישת קסדה.

הפחתת מהירות מרבית

הגבלת המהירות המותרת ל-25 קמ"ש

הגברת מודעות ציבורית

קמפיינים לעידוד רכיבה אחראית

שיפור תשתיות

פיתוח שבילי רכיבה בטוחים ואזורי רכיבה ייעודיים, במיוחד ביישובים מוחלשים

התאמת התערבויות תרבותיות

תוכניות חינוך לבטיחות מותאמות לקהלים שונים

צמצום פערים כלכליים

סבסוד ציוד מיגון ותמיכה לרכישת אמצעי בטיחות למשפחות מאשכולות נמוכים

אכיפה מותאמת קהילה

שמירה על אחידות באכיפה לצד התחשבות באתגרים הייחודיים לכל מגזר